

Mottagare
Regionstyrelsen

Uppdrag. Utveckling av IT-styrning inom Region Gotland – Återrapportering med fokus på regionstyrelseförvaltningens egen IT-hantering och IT-organisering

Förslag till beslut

- Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse lämnas till regionfullmäktige som regionstyrelsens svar på uppdraget.

Sammanfattning

Regionfullmäktige har, 2023-06-19 § 112, gett samtliga nämnder i uppdrag att:

- ta fram en struktur som visar hur digitalisering och verksamhetsutveckling ska organiseras inom respektive fackförvaltning.
- inom ramen för objektsförvaltningsprojektet ta fram en tydlig organisation kring hur objektsförvaltningen ska genomföras i praktiken.
- ta fram en tydlig organisation kring hur GDPR/LIS-frågor ska hanteras i respektive fackförvaltning.

Regionstyrelseförvaltningen har i ökad utsträckning börjat arbeta med verksamhetsutveckling och digitalisering. Fortsatt fokus behöver ligga på att bemanna ett antal roller på området. I huvudsak bör dessa roller skapas med utgångspunkt från socialförvaltningens nuvarande roller och grupperingar.

Regionstyrelseförvaltningen kommer fortsätta att införa objektsförvaltningsmodellen inom förvaltningen. För att fungera väl behöver objektsförvaltningen kontinuerligt bedrivas och löpande följas upp.

Genom att tillämpa objektsförvaltningsmodellen och dess årshjul säkerställs att även LIS- och GDPR-insatser sker löpande.

Ärendebeskrivning

Inledning

Regionstyrelseförvaltningen bedriver digitaliseringsarbetet på två nivåer. För det första har regionstyrelseförvaltningen en styrande och stödjande roll gentemot Region Gotland som helhet. För det andra har regionstyrelseförvaltningen ett ansvar för förvaltningens egna aktiviteter inom ramen för digitaliseringen. I detta svar hanteras båda nivåerna.

Regionfullmäktiges uppdrag 1 – Ta fram en struktur som visar hur digitalisering och verksamhetsutveckling ska organiseras inom respektive fackförvaltning.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning

Regionstyrelseförvaltningen konstaterar att kärnan i KPMG:s syn på hur IT-styrningen bör organiseras är att i förvaltningar med hög mognadsgrad har man gjort den digitala utvecklingen till en integrerad del av sin verksamhetsutveckling. KPMG:s bedömning år 2022 var att regionstyrelseförvaltningen inte hade en särskilt hög mognadsgrad. KPMG menade vidare att ”IT och digitalisering behöver höjas upp och behandlas som en kritisk verksamhetsutvecklingsfråga inom alla förvaltningar”.

Sedan rapporten skrevs har regionstyrelseförvaltningen i ökad grad fokuserat på sin inre verksamhetsutveckling. Verksamhetsutvecklingen har i större utsträckning kombinerats med att utveckla digitaliseringsinsatserna. Flera avdelningar har kunnat rekrytera verksamhetsutvecklare och dessa har successivt börjat fokusera mer på digitaliseringsfrågor. Samtidigt har det ekonomiska läget varit kärvt och möjligheter att tillföra resurser till detta område har därmed begränsats.

Digitaliseringsavdelningen har ansvaret för att stödja digitaliseringsarbetet inom förvaltningen. Ytterst är det dock de olika avdelningscheferna som har huvudansvaret för att denna utveckling kan fortgå i önskad riktning.

Regionstyrelseförvaltningen menar att KPMG:s målbild i grunden är bra. För att uppnå målen behöver regionstyrelseförvaltningen fortsätta utveckla sitt arbete och bemanna roller i stora drag motsvarande de roller som socialförvaltningen har (t.ex. utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare, digitaliseringscoach).

Regionfullmäktiges uppdrag 2 - Ta fram en tydlig organisation kring hur objektsförvaltningen ska genomföras i praktiken, inom ramen för objektsförvaltningsprojektet.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har valt att dela in IT-systemen i förvaltningsobjekt per avdelning. Objekten blev

- HR
- Ekonomi
- Inköp- och upphandling
- Beslutsstöd
- Kultur- och Fritid
- Bibliotek
- Kommunikation
- Almedalsveckan
- Informationsförvaltning

- Regional utveckling
- Måltid
- Regionkansli

Sammantaget har regionstyrelseförvaltningen – exklusive Digitaliseringsavdelningen – för närvarande 12 förvaltningsobjekt.

Avdelningscheferna är ansvariga för informationen som hanteras inom ramen för verksamhetens uppdrag. De har också budgetansvar för verksamhetens IT-system och innehar rollen som informationsägare och objektsägare. Det är objektsägarens ansvar att följa regionens objektsförvaltningsmodell och tillsätta de roller som krävs. Läs nedan under uppdrag 3 hur modellen hänger ihop med GDPR och LIS-frågor. Regionstyrelseförvaltningen har som mål att ha infört objektsförvaltningsmodellen fullt ut den 31 december 2024.

Digitaliseringsavdelningen kommer att ha ett relativt stort antal förvaltningsobjekt och IT-system eftersom hela regionens IT-infrastruktur hanteras här. Här är indelningen inte klar men arbete pågår.

När det gäller regionstyrelseförvaltningens ansvar för regionen som helhet så har förvaltningen huvudansvaret för att centralt styra och stötta objektsförvaltningen. Detta arbete ansvarar digitaliseringsavdelningen för som på senare är har arbetat med att utveckla och förbättra modellen. Detta arbete sker i samråd med förvaltningarna i en gemensam projektgrupp.

Vidare har digitaliseringsavdelningen i samverkan med socialförvaltningen tagit fram tre utbildningsfilmer som visar hur vitala moment inom LIS/Objektsförvaltningen ska hanteras i praktiken. Dessa filmer finns tillgängliga på intranätet. Regionstyrelseförvaltningen/HR har upphandlat ett författarverktyg för att ta fram digitala utbildningar. När detta är infört och klart kommer även digitalt utbildningsmaterial tas fram och läggas på intranätet.

Utifrån sitt ansvar att styra och stötta objektsförvaltningen har Digitaliseringsavdelningen också löpande åiterrapporterat till Koncernledningsgruppen (KLG).

Regionfullmäktiges uppdrag 3 – Ta fram en tydlig organisation kring hur GDPR/LIS-frågor ska hanteras i respektive fackförvaltning.

Region Gotland har tagit fram ett eget Ledningssystem för informationssäkerhet (LIS). Ett sådant system är en förutsättning för att uppnå kraven i ett antal lagar (t.ex. GDPR = dataskyddsförordningen) inom detta område. Vidare har regionen tagit fram ett IT-stöd – LISa – som ger ett bra stöd såväl för informationssäkerhet som för objektsförvaltning.

LIS syftar till att med hjälp av olika processer driva ett riskbaserat informationssäkerhetsarbete och på det sättet skydda regionens information.

LIS omfattar all information som regionen hanterar och där personuppgifter (GDPR) är en delmängd av totalen. Både LIS och GDPR har en rad olika processer, principer och regleringar som behöver följas vilket gör att de kan hanteras parallellt och tillsammans i stor utsträckning.

LIS, så väl som GDPR, tar ingen hänsyn till var eller i vilken form information eller personuppgifter lagras eller hanteras. Det vanligaste är dock att de finns i digital form.

För att få LIS att samverka med GDPR används objektsförvaltningsmodellen. Objektsförvaltning har som syfte att på ett strukturerat sätt säkerställa att IT-system ger nytta för verksamheten och att utveckling och underhåll sker så kostnadseffektivt som möjligt. I modellen finns en rad ansvarsroller som säkerställer att ingående delar i modellen efterlevs. Genom att infoga informationssäkerhet och personuppgiftshantering som uppdrag inom objektsförvaltningen så säkerställer man efterlevnaden av LIS och GDPR över tid.

Regionstyrelseförvaltningens verksamheter genomför detta genom att följa objektsförvaltningsmodellen, tillämpa processer för LIS och säkerställa efterlevnad av GDPR.

Regionstyrelseförvaltningen har också i uppdrag att i möjligaste mån stödja övriga förvaltningar med informationssäkerhet, GDPR och objektsförvaltning. Det hanteras genom att regionstyrelseförvaltningen är:

- ägare till LIS som modell
- ägare av objektsförvaltningsmodellen
- leder en samordningsgrupp för GDPR
- säkerställer att det finns ett dataskyddsbud (DSO)

Regionstyrelseförvaltningen stödjer också verksamheterna i praktiska frågor om GDPR och LIS i samband med upphandlingar eller andra uppkomna tillämpningar. Detta i enlighet med upphandlingsprocessen.

I grunden följer ansvaret för LIS, GDPR och objektsförvaltningen linjeorganisationen och delegationsordningen:

- Informationsägaren, normalt verksamhetsansvarig, ansvarar för informationssäkerhet inom ramen för LIS.
- Inom regionen är respektive nämnd personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som nämnden utför. RS har i sin delegation gett förvaltningsdirektören uppgiften att fatta beslut som följer av GDPR, med rätt att vidaredelegera.
- Inom objektsförvaltningen är ansvaret och ägandet kopplat till verksamhetsuppdraget. Verksamhetschef har utifrån detta uppdrag rollen som objektsägare. Rollen objektsförvaltare tilldelas till medarbetare som arbetar på uppdrag av objektsägaren, antingen inom den egna verksamheten eller i en central funktion.

Regionstyrelseförvaltningens uppföljning och kontroll

Regionstyrelseförvaltningen har i sitt regionövergripande uppdrag för avsikt att införa rutiner för löpande uppföljning av att objektsförvaltningsmodellen och LIS följs. Detta skapar även goda förutsättningar när en eventuell revision genomförs.

Bedömning

1. Regionstyrelseförvaltningen ska fortsätta utveckla sitt arbete och bemanna roller i stora drag motsvarande de roller socialförvaltningen har (t ex utvecklingsledare, verksamhetsutvecklare, digitaliseringscoach).
2. Regionstyrelseförvaltningen ska fortsätta att införa objektsförvaltningsmodellen inom förvaltningen. För att fungera väl behöver objektsförvaltningen kontinuerligt bedrivs och löpande följas upp.
3. Genom att tillämpa objektsförvaltningsmodellen och dess årshjul så säkerställs att även LIS- och GDPR-insatser sker löpande.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse regionstyrelseförvaltningen, daterad 2024-05-22
RF § 112, daterad 2023-06-19

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Antonios Arvanitidis
Digitaliseringsdirektör